

Преквалификација војних лица

ОФИЦИР МЕНАџЕР

Ради реализације, координације и даљег развоја програма ПРИСМА, формирана је Дирекција за преквалификацију у оквиру Сектора за људске ресурсе Министарства одбране Србије и Црне Горе. На њеном челу је пуковник Милан Мићановић.

Поред управне структуре, у оквиру Дирекције раде четири регионална центра у Београду, Новом Саду, Нишу и Подгорици.

Задатак центара је да пружи неопходну помоћ професионалним припадницима Министарства одбране и Војске Србије и Црне Горе у преласку с војног начина живота и рада. Први резултати дају за право ауторима програма да су у правом тренутку пронашли најсврхисходније решење.

Крајем седамдесетих, биоскопске дворане и џепове продуцентата пунио је култни филм "Официр и џентлмен". У насловној улози прославио се Ричард Гир, коме ће улога питомца будућег пилота донети светску славу и наговештај блиставе каријере. Потоци женских суза лили су на све стране, а даме су уздисале за момком у униформи, јунаком филма који је на неки начин постао персонификација официра данас најмоћније војне силе. Омиљени лик који је у себи сјединио две велике љубави, према униформи (отаџбини) и девојци, будућој супрузи. Неустрашиви официр и беспрекорни џентлмен. Две тако инспиративне особине у младом човеку.

ГОТОВИ ПРОГРАМИ

Питање без кога се не може размишљати јесу финансије. Сасвим је извесно да су средства обезбеђена за следеће програме:

- Програм обуке у центрима,
- Програм мотивационих курсева у регионалним центрима,
- Програм за информисање о малим предузећима,
- Програм медијске подршке,
- Програм саветовања и подршка у тражењу посла,
- Програм редовних отпремнина.

Елем, беше то у прошлом веку, али пожељне одлике људи који носе војничку униформу остале су (за)увек исте. Руку на срце, те особине красе и наше официре који су у протеклих петнаестак године прошли кроз многа искушења, а остали "Верни отаџбини и позиву", како гласи наслов књиге познатог војног публицисте Ивана Матовића. Тај и такав официр, саткан од војних врлина, постојаног морала, стручан у својој области, вазда спреман на жртву и свакојака одрицања, суочен с временом чије су законитости неретко сурове, остаје једног тренутка "у вишку" или, најпростије, губи посао, а самим тим професију. Како и због чега – добро је познато.

ТРЕНИНГ ТРЕНЕРА

Није било ни нормално ни морално оставити хиљаде официра тек тако, да се сналазе у непознатим водама, често мутним и сумњивим, у најмању руку. Улица, беспосленост и немаштина сигуран су пут у безнађе. Зато су људи из Министарства одбране, у оквиру Сектора за људске ресурсе формирали Дирекцију за преквалификацију. Отпочео је тежак задатак збрињавања вишка војног кадра. О томе говори челни човек Дирекције пуковник Милан Мићановић:

– Нисмо имали ни много времена, ни властитог искуства. Прву сарадњу остварили смо 2003. године са Министарством одбране Уједињеног Краљевства Велике Британије и Северне Ирске. Они имају осам деценија искуства у решавању тих проблема. Организована је обука запослених у Регионалним центрима за преквалификацију коју је извела организација *Партнерство за транзицију у каријери* ("тренинг наших тренера"). Један број припадника Дирекције за преквалификацију обишао је британске центре за преквалификацију и пословну школу у Манчестеру, која се бави преквалификацијом британских официра. Потом су у МО СЦГ формиран Регионални центри за преквалификацију и центри за обуку – каже пуковник Мићановић.

Програм *Присма* јесте рађен на темељу туђих искустава и на сазнањима како се то ради у свету, али потпуно је ауторски, прилагођен нашим условима и проблемима. Коришћени су позитивни резултати земаља у транзицији: Украјине, Мађарске, Румуније, Бугарске, Албаније, Словеније, Босне и Херцеговине, Хрватске...

Замишљено је да *Присма* пружи 11 програма помоћи. За сада их је шест у реализацији. Центри су формирану у Београду, Новом Саду, Нишу а ускоро и у Подгорици. Настава се одвија на Факултету организационих наука у Београду и на Машинском факултету у Нишу. Какви су услови током школовања?

– За обуку у центрима, смештај, исхрану и плату, средства обезбеђује Министарство одбране, док се реализација програма плаћа донаторским средствима. Иначе, преквалификација прве групе официра почела је 6. септембра 2004. године на Факултету организационих наука у Београду. До сада је 258 официра оспособљено за послове менаџера. Донатори из Уједињеног Краљевства Велике Британије и Северне Ирске планирали су да у наредних пет година финансирају школовање 300 официра годишње. Тај факултет је изабран на јавном тендеру, јер је оцењено да нуди најквалитетнији програм преквалификације. Избор је пао управо на ту угледну високошколску установу у конкуренцији девет факултета и виших школа из Београда. Машински факултет у Нишу је одбран по истом принципу, услови школовања су једнаки, а финансирање је обезбедила Краљевина Холандија – појашњава пуковник Мићановић.

Каква су досадашња искуства?

– Рекли бисмо, очекивано добра. У Београду је у току школовање четврте групе официра. Од 258 полазника, колико их је завршило програм, њих 119 је већ у некој врсти посла, било да су развили властите фирме, производњу, врше услуге или успешно раде код послодавца. Профиле специјалности на школовању дефинише Министарство

ФИНАНСИРАЊЕ

Кочница у размишљању и током преквалификације најчешће је мањак средстава да би се кренуло у посао. Како обезбедити средства за добре пројекте учи се током школовања, али бивши официри, сасвим природно, погледом траже своју "матичну кућу".

– Били бисмо најсрећнији када бисмо свима помогли онолико колико је потребно. Тражимо начин и то да остваримо, али није лако. Покушавамо на све начине да обезбедимо средства за подстицај запошљавања, односно самофинансирање наших дојучерашњих колега.

Пуковник Милан Мићановић

ВИШАК

Изгледа како ће стара војничка крилатица да "од вишка глава не боли" бити преиначена у своју супротност. Од бројева који следе боли глава, још како. Основни разлози резова у Војсци СЦГ јесу финансије. Имајући у виду средства која су на почетку године у буџету Србије намењена за плате њених припадника, у вишку се нашло 1.300 официра и подофицира, те 6.300 цивилних лица, док је на основу захтева Владе Црне Горе, Врховни савет одбране раније донео одлуку да укупан број професионалних припадника Војске на територији те републике буде 3.470. Решавање кадровског проблема условљено је иностраним зајмовима. Тако је, на пример, Међународни монетарни фонд, пре склапања одређених кредитних аранжмана са нашем земљом, водио рачуна и о саставу Војске, те закључио како имамо озбиљне вишкове кадра, док Европска унија прописује да буџетска издвајања за Војску не смеју прећи 2,1 одсто бруто националног дохотка.

одбране Србије и Црне Горе, уз консултацију са Центром за обуку, Тржиштем рада и Унијом послодавца. До сада су се полазници опредељивали за једну од следећих специјалности: менаџмент продаје, менаџмент услуга и оснивање и вођење малих предузећа. Настава се завршава одбраном тимских пројеката и брзом кадрова, на којој се преквалификовани официри представљају потенцијалним послодавцима – истиче наш саговорник.

■ ПРЕДВИДИВА КАРИЈЕРА

Може се рећи да је избор будућег занимања прилагођен образовању, навикама, менталним особинама официра, уз поштовање тржишних прилика, привредних токова, потреба становништва и свега што успоставља корелацију робе и купца. Дакле, нису насумице одабране професије које су *in*, већ позиви у којима ће се бивши официри најбрже прилагодити и најуспешније радити.

Још нешто, програми на факултетима намењени су људима са високом школском спремом стеченом у Војсци, па је одатле често апострафирање официра. Шта је са осталим, немалим бројем припадника Министарства одбране и Војске Србије и Црне Горе који су такође остали без посла?

– Уз напомену да је преквалификација превасходно намењена официрима родова ипак, морамо да будемо праведни према свима. Али исто тако принуђени смо да идемо корак по корак. Пресудну улогу имају финансијска средства. Чинимо огромне напоре да оснујемо један центар у коме би се школовали подофицири и цивилна лица са специфичним занимањима применљивим само у Војсци. На томе се увелико ради и у догледно време биће формиран такав центар, а за његово финансирање изразиле су спремност владе нордијских земаља. То се односи и на скори почетак пилот-програма за преквалификацију у Подгорици – закључује пуковник Мићановић. ■

Б. КОПУНОВИЋ